

**SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
ZESPOŁU SZKÓŁ TECHNICZNYCH
W MIELCU**

(projekt trzyletni 2007 – 2010)

**Opracowanie:
mgr Krystyna Golba
mgr Edyta Wiktor-Florek**

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWA PRAWNA.....	s. 2
II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO.....	s. 2
III. POJĘCIE PROFILAKTYKI.....	s. 4
IV. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI.....	s. 5
V. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU.....	s. 7
VI. FORMY I METODY REALIZACJI.....	s. 8
VII. CHARAKTERYSTYKA GRUPY WIEKOWEJ.....	s. 8
VIII. OBSZARY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.....	s. 10
IX. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.....	s. 11
X. EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH.....	s. 17
XI. PROCEDURA EWALUACJI.....	s. 18

ANEKS

- PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ
- WYKAZ NAUCZYCIELI PRZESZKOLONÝCH DO REALIZACJI PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH
- WYKAZ SPECJALISTYCZNYCH PLACÓWEK WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE MIELCA, UDZIELAJĄCYCH POMOCY I WSPÓŁPRACUJĄCYCH ZE SZKOŁĄ

I. PODSTAWA PRAWNA

Program profilaktyki w ZST kieruje się celami i zadaniami zawartymi w:

– Statucie Szkoły

oraz zasadami zawartymi w:

1. Rozporządzenie MENiS z dn. 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
2. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19.08.1994 r.
3. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi 26.10.1982 r.
4. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 24.04.1997 r.
5. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dn. 09.11.1995 r.
6. Konwencji o Prawach Dziecka (art. 3, 19, 33).
7. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
9. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
10. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznych w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

1. Szkolny Program Profilaktyki opracowany został na podstawie:

- a) dokonanej diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w szkole przy użyciu narzędzi:
  - Analiza wyników ankiet dotyczących problematyki uzależnień (narkomania, alkoholizm, nikotynizm, klimat szkoły).
  - Obserwacja uczniów na zajęciach dydaktycznych, praktycznych, pozalekcyjnych, wycieczkach, uroczystościach szkolnych, w bibliotece szkolnej, na korytarzach w czasie przerw, na boiskach i halach sportowych, w drodze do i ze szkoły.
  - Analiza osiągnięć szkolnych uczniów– zapisy w protokołach z konferencji klasyfikacyjnych i plenarnych oraz w dziennikach lekcyjnych.
  - Analiza wybranych dokumentów szkolnych- protokołów zespołów przedmiotowych, zapisów w dziennikach lekcyjnych, zeszytach wychowawczych.
  - Analiza dokumentacji pedagoga szkolnego
- b) na bazie trzyletniego projektu Szkolnego Programu Profilaktyki za okres 2004 – 2007
- c) w oparciu o przeprowadzoną ewaluację Szkolnego Programu Profilaktyki za okres 2004 – 2007
dokonaną na podstawie:
  - badań ankietowych
  - opinię nauczycieli, rodziców i uczniów

- obserwacji uczniów na zajęciach dydaktycznych, praktycznych pozalekcyjnych oraz w czasie przerw międzylekcyjnych,
- analizę osiągnięć szkolnych uczniów,
- analizę dokumentacji pedagogów szkolnych,
- konsultacje i rozmowy z nauczycielami i wychowawcami klas
- wniosków i postulatów z posiedzeń Zespołu Wychowawczo - Profilaktycznego,
- wyników pracy Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Edukacyjno-Wychowawczych uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej
- wniosków ze spotkania z zespołem dokonującym przeglądu i oceny szkół i placówek oświatowych pod względem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz sprawowania nad nimi prawidłowej opieki, powołanym przez Wojewodę Podkarpackiego w sprawie działań administracji rządowej przeciwko przemocy w szkołach i placówkach,
- wyników badań ankietowych na temat przemocy, agresji i uzależnień, zaleconych przez Kuratorium Oświaty.

2. Na podstawie diagnozy i ewaluacji stwierdzono występowanie takich zjawisk problemowych jak:

- 1) palenie papierosów,
- 2) wagary,
- 3) kryzysy rozwojowe,
- 4) trudności w uczeniu się,
- 5) przypadki stosowania przemocy,
- 6) brak umiejętności racjonalnego wykorzystania wolnego czasu

Na wyżej wymienionych zjawiskach koncentrować się będzie praca profilaktyczno-wychowawcza w roku szkolnym 2007/2008, natomiast obszary:

- profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych,
  - profilaktyka multimedialna,
  - promocja zdrowego stylu życia
  - edukacja społeczno-prawna,
  - wspieranie rozwoju osobistego
- będą realizowane w dotychczasowym zakresie.

Pod koniec każdego roku szkolnego dokonywana jest ewaluacja podejmowanych działań.

3. Efektywność pracy w zakresie oddziaływań profilaktyczno - wychowawczych.

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego za lata 2004 - 2007 wykazała:

- a) spadek zachowań agresywnych,
- b) zmniejszenie ilości dokonywanych przestępstw przez uczniów ZST,
- c) zwiększenie świadomości uczniów w kwestii używania środków psychoaktywnych.

4. Dodatkowe działania zwiększające skuteczność pracy wychowawczo-profilaktycznej.

1. Podniesienie poziomu edukacji prawnej młodzieży poprzez częstsze organizowanie

lekcji wychowawczych z udziałem przedstawicieli Komendy Policji oraz Prokuratury Rejonowej.

2. Opracowanie przez koordynatora ds. bezpieczeństwa i pedagogów szkolnych sprawozdania ze stanu bezpieczeństwa na terenie ZST, co najmniej jeden raz w semestrze oraz przedstawienie go na plenarnym posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

3. Rozszerzenie programu realizowanego przez Zespół ds. Rozwiązywania Problemów Edukacyjno- Wychowawczych uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 3 na obszar całego Zespołu Szkół Technicznych w Mielcu.

Celem programu jest :

- monitorowanie sytuacji edukacyjno – wychowawczej w poszczególnych klasach
- wzajemne wspieranie się nauczycieli uczących i wychowawców klas
- wprowadzenie procedur mających na celu poprawę sytuacji wychowawczej i edukacyjnej uczniów
- wypracowanie i przyjęcie jednolitego frontu działania w rozwiązywaniu problemów wychowawczych
- podejmowanie działań ewaluacyjnych w zakresie edukacji i wychowania
- wspieranie uczniów w rozwiązywaniu problemów edukacyjno-wychowawczych.

4. Zwiększenie efektywności dyżurów nauczycielskich pełnionych na korytarzach szkoły, na przerwach i w trakcie lekcji.

5. Zaktualizowanie i wprowadzenie regulaminu porządkowego ZST opracowanego wspólnie z uczniami.

6. Konsultacje z Komitetem Rodzicielskim i społecznością uczniowską w sprawie koncepcji ujednoczenia stroju szkolnego – mundurki.

7. Konsultacje z Radą Pedagogiczną, Komitetem Rodzicielskim i społecznością uczniowską w sprawie wprowadzenia monitoringu na terenie ZST.

III. POJĘCIE PROFILAKTYKI

Profilaktyka to chronienie ucznia przed zakłóceniami rozwoju, przed podejmowaniem zachowań hamujących lub zakłócających ten rozwój, tzw. zachowań ryzykownych.

Profilaktyka to proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Charakter działań profilaktycznych różni się w zależności od potrzeb osób do których jest skierowany.

W szkole realizujemy tylko profilaktykę pierwszorzędową czyli przeciwdziałanie zagrożeniom i wspieranie rozwoju oraz wychowania, a także identyfikujemy osoby będące w grupie podwyższonego ryzyka.

Czynniki ryzyka wpływające na powstanie zachowań destrukcyjnych:

- słaba więź z rodziną i szkołą
- niepowodzenia szkolne

- brak dezaprobaty dla zachowań destrukcyjnych wśród rówieśników i dorosłych
- konflikty i doświadczenie izolacji
- brak celów życiowych
- wczesna inicjacja zachowań ryzykownych (palenie tytoniu, używanie alkoholu, narkotyków, leków, wczesna aktywność seksualna, zachowania przestępcze i agresywne)
- łatwość zdobycia substancji psychoaktywnych
- kryzysy rozwojowe.

Do czynników chroniących przed zachowaniami destrukcyjnymi zaliczamy:

- silną więź emocjonalną z rodziną
- zainteresowania nauką i własnym rozwojem
- poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów
- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (klasa)
- stały kontakt i opieka sprawowana przez kompetentną osobę dorosłą
- umiejętność radzenia sobie z trudnościami i poczucie własnej skuteczności
- dezaprobata dla zachowań odbiegających od norm społecznych.

Program profilaktyki jest powiązany z Programem Wychowawczym Szkoły, obejmuje działania podejmowane w trakcie realizacji programów nauczania, harmonizuje ze ścieżkami edukacyjnymi, z tematyką godzin wychowawczych i zajęciami pozalekcyjnymi.

Program ma charakter środowiskowy, ponieważ objęto nim uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników szkoły.

Program profilaktyki wchodzi w życie po uzyskaniu akceptacji przez Radę Pedagogiczną, rodziców i uczniów.

IV. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Jednym z głównych celów działalności szkoły jest stworzenie bezpiecznych i przyjaznych warunków nauki i pracy dla uczniów.

Tym właśnie działaniom służy Program Wychowawczy i Szkolny Program Profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska.

Istotą profilaktyki szkolnej jest ochrona uczniów przed zagrożeniami oraz reagowanie w sytuacjach pojawiających się zagrożeń poprzez podejmowanie szerokiego zakresu działań nastawionych na przeciwdziałanie negatywnym skutkom tych zagrożeń.

Cele programu profilaktycznego są zbieżne z celami ogólnowychowawczymi szkoły, gdyż dążymy do tego, aby nasi uczniowie umieli znaleźć swoje miejsce w rodzinie i społeczeństwie, by umieli współpracować z innymi, by wszechstronnie się rozwijali, stając się ludźmi kulturalnymi, tolerancyjnymi, odpowiedzialnymi, szanującymi tradycję i wartości ogólnoludzkie, jak również umieli sobie radzić w sytuacjach trudnych.

Cele szczegółowe profilaktyki to:

1. Wzmacnianie czynników chroniących.
2. Redukcja zachowań ryzykownych.
3. Przekazanie informacji o zagrożeniach.

4. Wychowanie do wartości i tworzenie przekonań normatywnych.
5. Wspomaganie w rozwoju i budowanie pozytywnego obrazu siebie, umiejętności interpersonalne, radzenie sobie ze stresem.
6. Wzrost współpracy szkoły, rodziny i środowiska lokalnego wokół wspólnej wizji profilaktyki.
7. Stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły.
8. Promocja zdrowego stylu życia.

Szkolny Program Profilaktyki jest uzupełnieniem szkolnego Programu Wychowawczego ZST w Mielcu.

V. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

Zadanie realizacji programu spoczywa na wszystkich nauczycielach, pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy z lokalnymi instytucjami pomocowymi.

Koordynatorem programu jest dyrektor i pedagodzy szkolni.

DYREKTOR I WICEDYREKTORZY

- monitorują pracę wychowawców klas i pedagoga w zakresie profilaktyki
- diagnozują oczekiwania uczniów i rodziców dotyczące profilaktyki
- utrzymują współpracę z instytucjami wspomagającymi i inicjującymi działania profilaktyczne
- wspierają wychowawców i nauczycieli w pracy wychowawczej
- analizują wyniki nauczania, klasyfikacji oraz frekwencji w celu ustalenia przyczyn niepowodzeń szkolnych
- organizują przedsięwzięcia w zakresie edukacji zdrowotnej, zagrożeń i uzależnień.

NAUCZYCIELE

- stanowią model do naśladowania
- znają i stosują w sytuacjach problemowych sposoby interwencji według przyjętych strategii zawarte w przyjętych w ZST strategiach postępowania.
- w kontaktach z uczniami kierują się zasadami skutecznej komunikacji
- realizują znane programy edukacyjno-profilaktyczne
- w ramach swoich przedmiotów starają się realizować treści z poszczególnych obszarów oddziaływań profilaktycznych
- podnoszą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych.

WYCHOWAWCY KLAS

- integrują zespół klasowy
- realizują podczas godzin wychowawczych tematykę o charakterze profilaktycznym
- wykonują zadania w zakresie profilaktyki we współpracy z rodzicami
- znają i wspierają wychowanka w sytuacjach problemowych
- prowadzą działania z zakresu pedagogizacji rodziców
- poszerzają swoją wiedzę w oparciu o dostępną literaturę w dziedzinie profilaktyki

PEDAGODZY SZKOLNI

- diagnozują i udzielają wsparcia uczniom z trudnościami w nauce i zachowaniu
- prowadzą zajęcia integracyjne dla uczniów klas pierwszych
- udzielają wsparcia uczniom w eliminowaniu napięć emocjonalnych związanych z niepowodzeniami szkolnymi, rodzinnymi i osobistymi
- uczestniczą w godzinach wychowawczych realizując tematykę o charakterze profilaktycznym
- realizują programy profilaktyczne
- organizują spotkania młodzieży ze specjalistami takimi jak doradca zawodowy, policjant i profilaktyk

- wspierają wychowawców i nauczycieli w działaniach profilaktyczno-wychowawczych
- koordynują działania profilaktyczne na terenie szkoły
- organizują i prowadzą szkolenia dla nauczycieli
- współpracują z instytucjami pomocowymi.

RODZICE

- współpracują z wychowawcami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym w zakresie podejmowania działań profilaktyczno-wychowawczych.
- korzystają z pomocy i wsparcia dyrekcji, pedagoga, nauczycieli oraz higienistki w zakresie profilaktyki
- opiniują działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ich dzieciom przez szkołę.

VI. FORMY I METODY REALIZACJI

DZIAŁANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNE:

mini wykład, spotkania ze specjalistami, filmy, praca w oparciu o tekst, audycje radiowe, gazetki ściennie, burza mózgów, dyskusja, symulacja różnych sytuacji życiowych w formie dramy, praca w małych grupach, gry i zabawy dydaktyczne, wycieczki tematyczne, przedstawienia teatralne, konkursy, quizy i happeningi, pedagogizacja rodziców, szkolenia nauczycieli.

DZIAŁANIA ALTERNATYWNE:

koła zainteresowań, wycieczki, festyny, zajęcia i zawody sportowe

DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

interwencja w środowisku domowym i szkolnym ucznia, interwencja w sytuacji kryzysu rozwojowego, pomoc psychologiczno-pedagogiczną, kierowanie na specjalistyczną terapię indywidualną i grupową.

VII. CHARAKTERYSTYKA GRUPY WIEKOWEJ

Uczniowie ZST w Mielcu stanowią grupę w przedziale wiekowym 16 – 20 lat. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie, formowane są nowe wzorce relacji interpersonalnych, wzrasta liczba i jakość nowych doświadczeń osobistych i społecznych a okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Okres dojrzewania można podzielić na różne stadia rozwojowe.

Okres między 16 a 20 rokiem życia obejmuje dwie fazy:

- *pełną adolescencję* (orientacyjnie: między 12 a 17 rokiem życia) – nasila się tendencja do uniezależniania od rodziców. Przy podejmowaniu decyzji ważniejsi stają się rówieśnicy. Następują gwałtowne zmiany w sferze życia emocjonalnego (intensywne i labilne). Pojawia się arogancja, buntowniczość i lekceważenie autorytetów. Wzmacniają się mechanizmy obronne, doskonali racjonalizacja, intensyfikuje wymiar życia heteroseksualnego;

- *późną adolescencję* (orientacyjnie między 17 a 20 rokiem życia) – następuje konsolidacja życia psychicznego, zakończeniu ulega proces identyfikacji psychoseksualnej, dalszej przebudowie ulegają relacje z rodzicami i rówieśnikami a ich celem jest dążenie do pełnego partnerstwa.

Mówiąc o dojrzewaniu jako drodze do dorosłości, B. Varenhorst (1981 r.) wskazuje na kilka podstawowych celów jakie młody człowiek osiąga w tym okresie życia. Są to:

- *doświadczenie fizycznej dojrzałości seksualnej*. Jest to najbardziej podstawowy i uniwersalny cel, osiągany z reguły między 12 a 16 rokiem życia. Wiąże się on głównie ze sferą biologiczną, ale ma olbrzymie konsekwencje intrapsychiczne i interpersonalne. Dotyczy bowiem zarówno modyfikacji w zakresie obrazu siebie, sposobów komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi, jak też nowych ról i obowiązków społecznych;
- *rozwijanie własnej tożsamości*, będące poszukiwaniem odpowiedzi na pytanie „kim jestem?” oraz „jakie są moje relacje z innymi ludźmi?”. Stopniowe formułowanie odpowiedzi na te pytania łączy się ze sprawdzaniem siebie w różnych sytuacjach i prowadzi do stabilizacji koncepcji własnej osoby. Tutaj pojawia się również wyraźna świadomość ciągłości własnego rozwoju – a więc selekcja minionych doświadczeń, intensywne doświadczanie teraźniejszości oraz świadome planowanie przyszłości;
- *kształtowanie zobowiązań społecznych*, związane z koniecznością życia w szerokim społeczeństwie. W tym kontekście nastolatek poszukuje odpowiedzi na pytanie o sens własnego życia, określa swoje przyszłe miejsce w społeczeństwie (np. wybiera zawód, krystalizuje poglądy na temat życia rodzinnego, wykształca postawy wobec obowiązujących norm i ról społecznych). Dokonuje tego poprzez intensywne eksperymentowanie w różnych sferach życia i sprawdzenie swoich mocnych i słabych stron;
- *uzyskanie autonomii* jest jednym z najtrudniejszych celów rozwojowych zarówno dla nastolatka, jak i dla dorosłych (zwłaszcza rodziców i nauczycieli). Dokonuje się ono przez stopniowe uwalnianie się od opinii rodziców, ich autorytetu, systemu wartości, czy też poglądów na życie. Separacja od rodziców dokonuje się równoległe do wzrostu znaczenia grupy rówieśniczej, która staje się ważnym punktem odniesienia oraz miejscem do eksperymentowania z własną wolnością i odpowiedzialnością;
- *wyrastanie z egocentryzmu*, który w okresie dojrzewania przejawia się w dwóch podstawowych postaciach: pierwszą jest poczucie nieustającego bycia na scenie, gdzie inni ludzie słuchają, oglądają i oceniają. Bywa często źródłem wielu bolesnych doświadczeń i trudności rozwojowych; druga to rodzaj psychologicznej samotności, polegającej na poczuciu braku zrozumienia przez otoczenie (na zasadzie własnej wyjątkowości i niecodzienności przeżyć i doświadczeń). Wyrastanie z egocentryzmu łączy się zatem z powstawaniem poczucia wspólnoty z innymi członkami społeczeństwa oraz umiejętnością zainteresowania się drugim człowiekiem i wzajemnym poszanowaniem prawa do odmienności;

- *reorganizacja systemu wartości* dokonuje się zasadniczo przez całe życie, ale w okresie dojrzewania zmiany są największe. Wiązą się one z dwoma podstawowymi zjawiskami: z usprawnieniem procesów myślenia (przejście od konkretności do abstrakcji), co bezpośrednio prowadzi do większych możliwości w gromadzeniu i przetwarzaniu informacji o świecie i o sobie oraz z kwestionowaniem systemu wartości społeczeństwa (w tym również własnych rodziców), skłonnością do idealizowania i oparciem na grupie rówieśniczej. Wszystko to sprawia, że nastolatek przeszacowuje dotychczasowe wartości, wybiera nowe i tworzy nowy, własny system wartości.

VIII. OBSZARY I DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

I. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

1. Profilaktyka alkoholowa.
2. Profilaktyka narkotykowa.
3. Profilaktyka nikotynowa.

II. PROFILAKTYKA MEDIALNA

2. Edukacja multimedialna.
3. Kultura czasu wolnego.

III. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

1. Profilaktyka HIV/AIDS.
2. Edukacja seksualna.
3. Edukacja zdrowotna.
  - a) Higiena osobista i otoczenia
  - b) Kształtowanie postawy aktywnego dbania o własne zdrowie

IV. EDUKACJA SPOŁECZNO – PRAWNA

1. Edukacja prawna – przeciwdziałanie przemocy i agresji.
2. Kultura osobista.

V. WSPOMAGANIE ROZWOJU OSOBISTEGO

1. Psychoedukacja.
2. Radzenie sobie ze stresem.
3. Zaburzenia łaknienia.
4. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym.

IX. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

I. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA	TERMIN
<p style="text-align: center;">PROFILAKTYKA ALKOHOLOWA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadomienie uczniom zagrożeń jakie niesie używanie alkoholu. 2. Wskazanie możliwości unikania zagrożeń. 3. Ujawnienie nieprawidłowych przekonań na temat alkoholu. 4. Dostarczenie wiadomości o tworzeniu się uzależnienia. 5. Uczenie podejmowania racjonalnych decyzji związanych z alkoholem. 6. Przekazanie informacji o instytucjach zajmujących się pomocą osobom z problemem alkoholowym. 	<p>Realizacja programów profilaktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Drugi Elementarz czyli Program 7 kroków” • „Tak czy Nie” • „Debaty szkolne- alkohol kradnie wolność” • „Korekta” • „NOE” <p>Pedagogizacja rodziców</p> <p>Gazetki ściennie i ulotki informacyjne</p> <p>Konkurs nt. środków psychoaktywnych</p> <p>Tematyka lekcji wychowawczych Projekcja filmów profilaktycznych</p> <p>Spektakle teatralne o tematyce uzależnień</p> <p>Program wychowania sportowo-zdrowotnego</p>	<p>Osoby uprawnione do realizacji programów, pedagodzy, specjaliści ds. uzależnień</p> <p>wychowawcy i pedagodzy</p> <p>pedagodzy i higienistki</p> <p>pedagodzy</p> <p>wychowawcy i pedagodzy</p> <p>mgr K. Golba</p> <p>mgr M. Łuc mgr E. Cichoń-Kierys</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>
<p style="text-align: center;">PROFILAKTYKA NARKOTYKOWA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazanie ogólnych informacji o typach i specyfice działania środków uzależniających. 2. Przekazanie wiedzy o bezpośrednich zagrożeniach związanych z odurzaniem się. 3. Dostarczenie wiadomości o tworzeniu się uzależnienia. 4. Ujawnienie nieprawidłowych przekonań na temat narkotyków. 5. Uczenie umiejętności odmawiania – kształcenie postawy asertywnej. 6. Przekazanie informacji na temat miejsc i form udzielania pomocy zgodnie z prawnymi konsekwencjami kontaktu z narkotykami. 	<p>Realizacja programu profilaktycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • II Elementarz • „Tak czy Nie” <p>Tematyka lekcji wychowawczych Projekcja filmów profilaktycznych</p> <p>Spektakle teatralne o tematyce uzależnień</p> <p>Pedagogizacja rodziców</p> <p>Gazetki ściennie i ulotki</p>	<p>Osoby uprawnione do realizacji programów, pedagodzy, specjaliści ds. uzależnień</p> <p>wychowawcy i pedagodzy</p> <p>mgr K. Golba</p> <p>wychowawcy i pedagodzy</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>

	informacyjne Konkurs nt. środków psychoaktywnych Spotkania z terapeutą ulicznym	pedagodzy i higienistki pedagodzy	
PROFILAKTYKA NIKOTYNOWA 1.Przekazanie wiedzy o szkodliwości palenia. 2.Uświadomienie praw osób niepalących. 3.Kształtowanie przekonań o tym, że palenie jest coraz mniej akceptowane. 4.Uświadomienie wpływu rówieśników na palenie i niepalenie papierosów. 5.Rozwijanie umiejętności skutecznego odmawiania. 6.Ujawnienie nieprawidłowych przekonań na temat palenia papierosów. 7. Przekazywanie informacji na temat jak rzucić palenie.	Realizacja programów profilaktycznych: • program autorski „Powiedz Nie papierosom” „Zadbaj o swoją przyszłość” Gazetki ściennie i ulotki informacyjne Pedagogizacja rodziców Tematyka lekcji wychowawczych Projekcja filmów profilaktycznych Egzekwowanie zakazu palenia na terenie naszej szkoły Spektakle teatralne o tematyce uzależnień Konkurs nt. środków psychoaktywnych Rozmowy indywidualne z uczniami	Osoby uprawnione do realizacji programów, pedagogzy, specjaliści ds. uzależnień pedagodzy i higienistki wychowawcy i pedagogzy wychowawcy i pedagogzy Dyrekcja ,nauczyciele, pracownicy mgr K.Golba pedagodzy dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy ,pedagodzy	W trakcie roku szkolnego

II. PROFILAKTYKA MULTIMEDIALNA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA	TERMIN
EDUKACJA MULTIMEDIALNA 1.Kształtowanie umiejętności korzystania ze środków masowego przekazu. 2.Nauka asertywności i krytycyzmu wobec mass mediów. 3.Przeciwdziałanie negatywnym wpływom mediów. 4.Zapobieganie uzależnieniom tj. „teleholizm”, „komputeroholizm”, „internetoholizm”i komórkomani. 5.Dostarczanie informacji na temat	Realizacja autorskich programów profilaktycznych: ▪ „Bez fikcji” ▪ „Wirtualny świat” Pedagogizacja rodziców Tematyka lekcji wychowawczych	Osoby uprawnione do realizacji programów wychowawcy i pedagogzy wychowawcy i pedagogzy	W trakcie roku szkolnego

<p>środków masowego przekazu.</p> <p>6.Ukazywanie wpływu mass mediów na postawy oraz zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka.</p> <p>7.Nabywanie umiejętności racjonalnego wykorzystania czasu wolnego.</p> <p>8.Ukazanie wpływu treści pornograficznych na psychikę młodzieży.</p>	<p>Projekcja filmów profilaktycznych</p> <p>Gazetki ściennie</p> <p>Spektakle teatralne o tematyce uzależnień</p>	<p>pedagodzy</p> <p>pedagodzy</p>	
<p>KULTURA CZASU WOLNEGO</p> <p>1.Zapoznanie z formami spędzania wolnego czasu.</p> <p>2.Uświadomienie różnic między wypoczynkiem biernym a czynnym.</p> <p>3.Motywowanie do aktywności i uczestnictwa w kulturze.</p> <p>4.Rozwijanie zainteresowań i umiejętności uczniów.</p> <p>5.Angażowanie uczniów w prace na rzecz szkoły i aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły.</p>	<p>Lekcje wychowawcze</p> <p>Lekcja przedmiotowe</p> <p>Kółka zainteresowań</p> <p>Imprezy szkolne</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy, opiekunowie kół zainteresowań</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>

III. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA	TERMIN
<p>PROFILAKTYKA HIV/AIDS</p> <p>1.Wyjaśnienie pojęć HIV i AIDS.</p> <p>2.Ustalenie wiedzy na temat dróg szerzenia się zakażeń HIV.</p> <p>3.Rozwinięcie umiejętności odróżniania zachowań ryzykownych od bezpiecznych form kontaktu z osobami zakażonymi.</p> <p>4.Rozwinięcie postawy empatii oraz akceptacji wobec osób chorych.</p> <p>5.Zapoznanie z objawami chorobowymi.</p> <p>6.Przekazanie informacji na temat instytucji wspomagających.</p>	<p>Tematyka lekcji wychowawczych</p> <p>Projekcja filmów profilaktycznych</p> <p>Gazetki ściennie i ulotki informacyjne</p> <p>Spektakle teatralne o tematyce HIV/AIDS</p> <p>Uczestnictwo uczniów w konkursach i olimpiadach</p>	<p>wychowawcy i pedagodzy</p> <p>pedagodzy i higienistki</p> <p>pedagodzy</p> <p>Szkolny Zespół ds Promocji Zdrowia</p> <p>Szkolny Zespół ds Promocji Zdrowia</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>
<p>EDUKACJA SEKSUALNA</p> <p>1.Uświadomienie warunków, jakie sprzyjają bliskim kontaktom z drugą osobą.</p> <p>2.Uczenie podejmowania</p>	<p>Tematyka lekcji wychowawczych</p> <p>Projekcja filmów profilaktycznych</p>	<p>wychowawcy i pedagodzy</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>

<p>odpowiedzialnych decyzji związanych z seksem.</p> <p>3.Kształtowanie umiejętności wyboru postawy abstynencji seksualnej.</p> <p>4.Uświadomienie konsekwencji przypadkowych kontaktów seksualnych.</p> <p>5.Dostarczenie informacji na temat takich zagadnień jak: planowanie rodziny, aborcja, adopcja.</p>	<p>Lekcje „Wychowanie do życia w rodzinie”</p> <p>Rozmowy indywidualne z uczniami</p>	<p>wychowawcy</p> <p>pedagogzy i wychowawcy</p>	
<p align="center">EDUKACJA ZDROWOTNA</p> <p>Higiena osobista i otoczenia</p> <p>1.Zapoznanie uczniów z zasadami przestrzegania higieny osobistej i otoczenia.</p> <p>2.Podkreślenie wpływu aktywności fizycznej na zdrowie.</p> <p>Kształtowanie postawy aktywnego dbania o własne zdrowie</p> <p>1.Podnoszenie świadomości uczniów w zakresie dbania o zdrowie.</p> <p>2.Wdrożenie do badań okresowych i kontrolnych.</p> <p>3.Uświadomienie znaczenia aktywności fizycznej.</p> <p>4.Wyposażenie uczniów w wiedzę potrzebną do kształtowania zdrowego stylu życia oraz działania na rzecz ochrony i promocji zdrowia.</p> <p>5.Propagowanie zdrowego stylu życia.</p> <p>6.Zachowanie bezpieczeństwa w górach.</p>	<p>Lekcje wychowawcze i przedmiotowe</p> <p>Lekcje WF</p> <p>Realizacja programów prozdrowotnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ „Profilaktyka raka sutka” ▪ „Już teraz mogę zadbać o zdrowie swego przyszłego dziecka” ▪ „Wychowanie sportowo-zdrowotne” ▪ „Zdrowa współpraca” <p>Lekcje wychowawcze , przedmiotowe i WF</p> <p>Profilaktyczne badania stomatologiczne</p> <p>Uczestnictwo ZST w programie „Szkoła promująca zdrowie</p>	<p>Dyrekcja, nauczyciele i wychowawcy, pedagogzy, higienistki, Szkolny Zespół ds. Promocji Zdrowia</p> <p>Dyrekcja, nauczyciele i wychowawcy, pedagogzy, higienistki, Szkolny Zespół ds. Promocji Zdrowia</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>

IV. EDUKACJA SPOŁECZNO – PRAWNA

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA	TERMIN
---------	------------------	----------------------	--------

<p style="text-align: center;">EDUKACJA PRAWNA – PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY I AGRESJI</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie ze zjawiskiem agresji i przemocy. 2. Analiza przyczyn i skutków agresji i przemocy. 3. Ujawnienie nieprawdziwych mitów na temat przemocy. 4. Przekazanie informacji na temat osób i instytucji wspomagających. 5. Nauka radzenia sobie z własną agresją. 6. Zapoznanie z konsekwencjami naruszania prawa. 7. Przedstawienie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz łamania prawa na terenie szkoły. 8. Podejmowanie działań na poziomie klasy ukierunkowanych przeciwko agresji i przemocy. 9. Zapobieganie aktom niszczytelstwa i wandalizmu w szkole, wdrażanie uczniów do poszanowania cudzej pracy na rzecz szkoły. 10. Objęcie pracą wychowawczą uczniów, którzy popadli w konflikt z prawem. 	<p>Lekcje wychowawcze i przedmiotowe</p> <p>Praca indywidualna ze sprawcami i ofiarami przemocy i agresji</p> <p>Pedagogizacja rodziców</p> <p>Spotkania z pracownikami Komendy Powiatowej Policji w Mielcu</p> <p>Współpraca z kuratorami sądowymi, prokuratorem i policją</p> <p>Dyscyplina w pełnieniu dyżurów nauczycielskich</p> <p>Konsekwencje w egzekwowaniu ponoszenia kosztów związanych z naprawą uszkodzonego mienia.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele i pedagodzy</p> <p>pedagodzy</p> <p>wychowawcy i pedagodzy</p> <p>pedagodzy</p> <p>Dyrekcja, wychowawcy i pedagodzy</p> <p>wychowawcy i pedagodzy</p> <p>Dyrekcja, nauczyciele</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>
<p style="text-align: center;">KULTURA OSOBISTA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie kultury osobistej uczniów. 2. Uczenie zasad „savoir-vivre” 3. Przypomnienie i wdrożenie zasad dobrego zachowania. 4. Kształtowanie świadomości i samooceny w przestrzeganiu określonych norm postępowania. 	<p>Lekcje wychowawcze i przedmiotowe</p> <p>Pedagogizacja rodziców</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele i pedagodzy</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>

V. WSPOMAGANIE ROZWOJU OSOBISTEGO

ZADANIA	FORMY REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA	TERMIN
<p>PSYCHOEDUKACJA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie poczucia własnej wartości. 2. Kształtowanie umiejętności porozumienia się z ludźmi. 3. Rozwijanie umiejętności asertywnych. 4. Nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. 5. Uświadomienie znaczenia niewerbalnego porozumiewania się. 6. Poznanie barier komunikacyjnych. 7. Zachęcanie uczniów do kształtowania własnego charakteru poprzez podejmowanie różnych zobowiązań i ich realizację. 8. Ćwiczenie umiejętności funkcjonowania i współpracy w grupie. 9. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji. 10. Rozpoznawanie własnych zdolności i umiejętności. 	<p>Realizacja programów: „Elementy Naszych Spotkań” „Wychowanie sportowo-zdrowotne”</p> <p>Warsztaty psychoedukacyjne</p> <p>Lekcje wychowawcze</p> <p>Rozmowy indywidualne</p> <p>Obóz integracyjny</p> <p>Wyjazdy integracyjne</p> <p>Zajęcia integracyjne</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy , nauczyciele i pedagodzy</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>
<p>RADZENIE SOBIE ZE STRESEM</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznanie oznak; źródeł i istoty stresu. 2. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem pojawiającym się w trudnych sytuacjach. 3. Zapoznanie ze sposobami unikania nadmiernego stresu i sytuacji stresującej. 	<p>Lekcje wychowawcze</p> <p>Zajęcia relaksacyjne</p> <p>Program edukacyjny „Stres pod kontrolą”</p>	<p>Wychowawcy , nauczyciele i pedagodzy</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>
<p>ZABURZENIA ŁAKNIENIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznanie symptomów anoreksji, bulimii i kompleksowego objadania się. 2. Zapoznanie z przyczynami i skutkami niewłaściwego stosunku do jedzenia. 3. Przekazanie informacji o sposobach i miejscach leczenia. 4. Ukształtowanie postawy krytycznej wobec mody na typy sylwetki damskiej i męskiej. 5. Zapoznanie z zasadami racjonalnego odżywiania się. 	<p>Lekcje wychowawcze i lekcje z przedmiotu postawy żywienia człowieka</p> <p>Realizacja programu „Wychowanie sportowo- zdrowotne”</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy , nauczyciele i pedagodzy</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>

<p style="text-align: center;">ZAPOBIEGANIE NIEPOWODZENIOM SZKOLNYM</p> <p>1.Zapoznanie z zasadami skutecznego uczenia się i zapamiętywania. 2.Przekazanie informacji na temat technik pracy umysłowej. 3.Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym poprzez wdrożenie do systematycznej nauki. 4.Wzbudzanie motywacji do nauki.</p>	<p>Lekcje wychowawcze Pedagogizacja rodziców</p>	<p>Dyrekcja, wychowawcy , nauczyciele i pedagodzy</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>
---	--	---	-------------------------------------

X. EFEKTY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Profilaktyka uzależnień.

- uczeń posiada informacje na temat zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych tj. papierosy, alkohol, narkotyki
- uczeń potrafi przejawiać postawę asertywną wobec środków uzależniających
- uczeń wie z jakich form pomocy może skorzystać w przypadku problemu uzależnienia

2. Profilaktyka medialna.

- uczeń potrafi w sposób racjonalny i krytyczny korzystać ze środków masowego przekazu
- uczeń zna zagrożenia związane z niewłaściwym korzystaniem z mass mediów

3. Edukacja zdrowotna.

- uczeń wie w jaki sposób dbać o zdrowy styl życia
- uczeń ma ukształtowaną postawę wobec zagrożenia HIV/AIDS
- uczeń posiada wiedzę z zakresu zaburzeń łaknienia

4. Edukacja seksualna.

- uczeń ma ukształtowaną postawę wobec własnej seksualności

5. Psychoedukacja i wspieranie rozwoju osobistego.

- uczeń wie jak komunikować się z innymi
- uczeń ma poczucie własnej wartości
- uczeń potrafi współpracować z rówieśnikami
- uczeń jest akceptowany
- uczeń potrafi wykorzystywać swoje atuty i zainteresowania

6. Radzenie sobie ze stresem.

- uczeń potrafi radzić sobie w sytuacjach trudnych
- uczeń zna style i techniki radzenia sobie ze stresem

7. Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym.

- uczeń potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę
- uczeń zna zasady efektywnego uczenia się

8. Edukacja prawna.

- uczeń rozumie konieczność przestrzegania norm regulaminowych
- uczeń zna konsekwencje naruszanie norm prawnych
- uczeń ma ukształtowaną postawę wobec zjawiska agresji i przemocy

9. Kultura czasu wolnego.

- uczeń potrafi w sposób racjonalny i efektywny wykorzystywać swój czas wolny
- uczeń rozwija swoje umiejętności i zainteresowania

10. Kultura osobista.

- uczeń zna i stosuje ogólnie przyjęte normy społeczne

XI. PROCEDURA EWALUACJI

1. Ewaluacja to systematyczne badanie wartości lub cech danego programu, działania czy też obiektu uwzględniając przyjęte kryteria w celu jego usprawnienia.

2. Cele ewaluacji szkolnego programu profilaktyki:

- określenie skuteczności działań wynikających z realizacji programu
- dostosowanie programu do pojawiających się problemów i potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli
- określenie możliwości kontynuowania programu w kolejnym cyklu kształcenia.

3. Problematyka badawcza:

- sprawdzenie w jakim zakresie treści programu odpowiadają potrzebom szkoły i realiom życia
- określenie zakresu zmian i modyfikacji treści
- rozeznanie w jakim stopniu program profilaktyki wpływa na jakość pracy opiekuńczo-wychowawczej szkoły.

4. Kryteria ewaluacji:

- trafność wobec potrzeb uczniów i realiów szkoły
- otwartość treści programowych
- zgodność uwarunkowań programu do jego celów i treści
- efektywność
- spójność z działaniami opiekuńczo-wychowawczymi

5. Metody zbierania danych:

- obserwacja
- wywiad
- analiza dokumentów (plan pracy wychowawcy, dzienniczki)
- ankiety
- opinie uczniów, rodziców i nauczycieli.

Ewaluacja dokonywana będzie pod koniec każdego roku szkolnego.

ANEKS

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I METODY WSPÓŁPRACY SZKÓŁ Z POLICJĄ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI ORAZ MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI NARKOMANIĄ, ALKOHOLIZMEM I PROSTYTUCJĄ.

(jeden z modułów Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 13 stycznia 2004 roku)

DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. Za spotkania sporządza notatkę, którą podpisują wszystkie osoby w niej uczestniczące.
W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
- Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (ds. nieletnich)
- Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
- W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

2. W przypadku, kiedy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

- Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego – stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- Wzywa pogotowie w celu sprawdzenia trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udziela pomocy medycznej
- Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Sporządza notatkę o przekazaniu rodzicom dziecka będącego pod wpływem środków odurzających (notatkę podpisują rodzice).

Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka lub kontakt z nimi jest niemożliwy, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo o przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji, w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia.

- Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły lub kontakt z nimi jest niemożliwy, a uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

- Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nietletnich) lub sądu rodzinnego.
- Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

3. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów

- budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
  - W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
  - Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, wzywa policję, której przekazuje substancję. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- *posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych*
- *wprowadzenie do obrotu środków odurzających*
- *udzielanie innej osobie, ułatwienie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia*
- *wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających*

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13, a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeksu postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję.

5. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły i pedagoga
- Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
- Przekazanie sprawy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę
- Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy
- Niezwłoczne powiadomienie policji
- Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

6. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- Udzielania pierwszej pomocy (przedmedycznej) przez higienistkę a w przypadku jej nieobecności wezwanie pogotowia
- Niezwłocznie powiadomienie dyrektora szkoły
- Powiadomienie rodziców ucznia

- Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Metody współpracy szkoły z policją.

W ramach długofalowej pracy profilaktyczno-wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorami współpracy powinni być: pedagog/psycholog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.

Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła/placówka.

Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich i patologii oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemne zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów, m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

WYKAZ NAUCZYCIELI PRZESZKOLONYCH DO REALIZACJI PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH

1. Wykaz programów profilaktyczno – edukacyjnych do realizacji na godzinach wychowawczych.

DEBATA (profil. alkoholowa)
 TAK CZY NIE (profil. uzależnień)
 II ELEMENTARZ (profil. uzależnień)
 POWIEDZ „NIE” PAPIEROSOM (profil. nikotynowa)
 BEZ FIKCJI (profil. medialna)
 WIRTUALNY ŚWIAT (prof..medialna)
 ELEMENTY NASZYCH SPOTKAŃ (program wspierający rozwój)
 ZADBAJ O SWOJĄ PRZYSZŁOŚĆ (profil. nikotynowa)
 STRES POD KONTROLĄ (program edukacyjny dla maturzystów)
 JUŻ TERAZ MOŻESZ ZADBAĆ O ZDROWIE SWEGO PRZYSZŁEGO DZIECKA
 (program pierwotnej profilaktyki Wad Cewy Nerwowej)
 RÓŻOWA WSTAŻECZKA

2. Wykaz nauczycieli ZST

Lp.	Nazwisko i imię	Nazwa programu
1.	Bator Stanisław	Debata
2.	Dubiel-Czekaj Elżbieta	Debata
3.	Gałkowska Jolanta	Debata
4.	Gąsowska-Gil Arlena	Debata, II Elementarz czyli program 7 kroków, Nasze spotkania, Stres pod kontrolą, Już teraz możesz zadbać o zdrowie swego przyszłego dziecka.
5.	Golba Krystyna	Debata, II Elementarz czyli program 7 kroków, Nasze spotkania, Bez fikcji (program autorski), Stres pod kontrolą, Już teraz możesz zadbać o zdrowie swego przyszłego dziecka
6.	Grzesik Alicja	Debata, II Elementarz czyli program 7 kroków, Nasze spotkania, Słuchaj, ucz się, żyj.
7.	Jagusiak Józefa	Powiedz „nie” papierosom
8.	Jaśkiewicz Marcin	Debata
9.	Kołaczkowa Bożena - higienistka	Różowa wstażeczka
10.	Machała Beata	Debata, II Elementarz czyli program 7 kroków, Nasze spotkania,
11.	Majcher Anna	Debata
12.	Opanowska-Maniak Adrianna	Zadbaj o swoją przyszłość
13.	Pastuła Helena	Debata
14.	Rejman Maria	Debata
15.	Słaba Agnieszka	Debata, Nasze spotkania,
16.	Studzińska Krystyna	Debata
17.	Turek Ewa	Debata
18.	Wicherska Dorota	Debata, II Elementarz czyli program 7 kroków, Nasze spotkania,
19.	Wiktor-Florek Edyta	Debata, Tak czy nie, II Elementarz czyli program 7 kroków, Nasze spotkania, Zadbaj o swoją przyszłość, Stres pod kontrolą, Już teraz możesz zadbać o zdrowie swego przyszłego dziecka, Słuchaj, ucz się, żyj.
20.	Wilk Mieczysław	Debata
21.	Wilk Zbigniew	Debata
22.	Wrażeń Józefa	Debata
23.	Żelazko Edyta	Już teraz możesz zadbać o zdrowie swego przyszłego dziecka
24.	Lewandowska Marta	Debata
25.	Dudek Anna	Debata, Elementy Naszych Spotkań

**WYKAZ SPECJALISTYCZNYCH PLACÓWEK WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE
MIELCA, UDZIELAJĄCYCH POMOCY I WSPÓŁPRACUJĄCYCH ZE SZKOŁĄ**

Lp.	Nazwa instytucji	Telefon	Adres	Inne informacje
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	(0-17) 583-55-56 583-77-18 583-77-19	39-300 Mielec ul. Łukasiewicza 1c	Czynny: Poniedziałek 8.00-16.00 wtorek-piątek 7.15-15.15
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	(0-17) 788-41-50 788-41-53	39-300 Mielec ul. Chopina 16	Czynne: Poniedziałek 8.00-16.00 wtorek-piątek 7.30-15.30
3.	ARKA Poradnia Specjalistyczna i Telefon Zaufania	(0-17) 773-08-09	30-300 Mielec ul. Arczewskiego 5a	Czynny: Poniedziałek 17.00-19.00 wtorek-piątek 17.00-20.00
4.	Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Przemocy	(0-17) 583-40-00	30-300 Mielec ul. Chopina 8	Czynny: Poniedziałek 16.00-18.00 środa 16.00-18.00 wtorek, czwartek, piątek 18.00- 20.00
5.	Poradnia Uzależnień	(0-17) 586-30-71	39-300 Mielec ul. Skłodowskiej Curie 10	Czynna: Środa, piątek 7.30-17.00 wtorek, czwartek 7.30-15.00 poniedziałek 16.15-18.00
6.	Punkt Informacyjno-Doradczy	(0-17) 583-06-68	39-300 Mielec ul. Chopina 16	Czynny: 16.00-18.00 wtorek, piątek
7.	Biuro Porad Obywatelskich	(0-17) 583-16-32 583-61-16	39-300 Mielec ul. Skłodowskiej Curie 2	Czynne: Poniedziałek, środa, piątek 9.00-16.00
8.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	brak	39-300 Mielec ul. Żeromskiego 23 p.25	Czynna: 7.30-15.30 poniedziałek- piątek
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	(0-17) 586-34-12	39-300 Mielec ul. Wyspiańskiego 6	Czynna: 8.00-15.00 poniedziałek- piątek
10.	Komenda Powiatowa Policji	(0-17) 584-53-99	39-300 Mielec ul. Wyspiańskiego 8	Czynna: całodobowo
11.	Sąd Rejonowy	(0-17) 586-20-17	39-300 Mielec ul. Kościuszki 15	Czynny: 7.30-15.30 poniedziałek- piątek

12.	Prokuratura Rejonowa	(0-17) 586-42-11	39-300 Mielec ul. Kościuszki 15a	Czynna: 7.30-15.30 poniedziałek- piątek
13.	Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta	(0-17) 586-22-52	39-300 Mielec ul. Sandomierska 19	Czynne: Całodobowo
14.	Caritas przy parafii Św. Mateusza	(0-17) 586-34-61	39-300 Mielec ul. Kilińskiego 16	Czynne: Poniedziałek- sobota 8.00-13.00
15.	Caritas przy parafii MBP	(0-17) 586-34-61	39-300 Mielec ul. Niepodległości 5	Czynne: Poniedziałek- sobota 8.00-13.00
16.	Polski Komitet Pomocy Społecznej	(0-17) 583-16-76	39-300 Mielec ul. Mickiewicza 13	Czynny: Poniedziałek- piątek 8.00-14.00
17.	Polski Czerwony Krzyż	(0-17) 586-26-35	39-300 Mielec ul. Żeromskiego 2	Czynny: Poniedziałek, środa piątek 8.00-12.00
18.	Świetlica Profilaktyczno- Wychowawcza	(0-17) 788-96-91	39-300 Mielec ul. Botaniczna	Czynna: Poniedziałek- piątek 12.00-18.00
19.	Świetlica Profilaktyczno- Wychowawcza	(0-17) 583-66-21	39-300 Mielec ul. Chopina 8	Czynna: Poniedziałek- piątek 12.00-18.00

Przyjęto do realizacji
Uchwałą Rady Pedagogicznej
Zespołu Szkół Technicznych
w Mielcu w dniu 29.08.2007

mgr inż. Jan Myśliwiec
Dyrektor ZST w Mielcu